

Landelijk Meetnet Vlinders – Nieuwsbrief

Juli 2009

Beste teller,

Het is mooi weer en de vlinders beginnen nu goed te vliegen. Gelukkig voert u al uw tellingen snel in, zodat we weer kunnen kijken naar de stand van zaken tot nu toe.

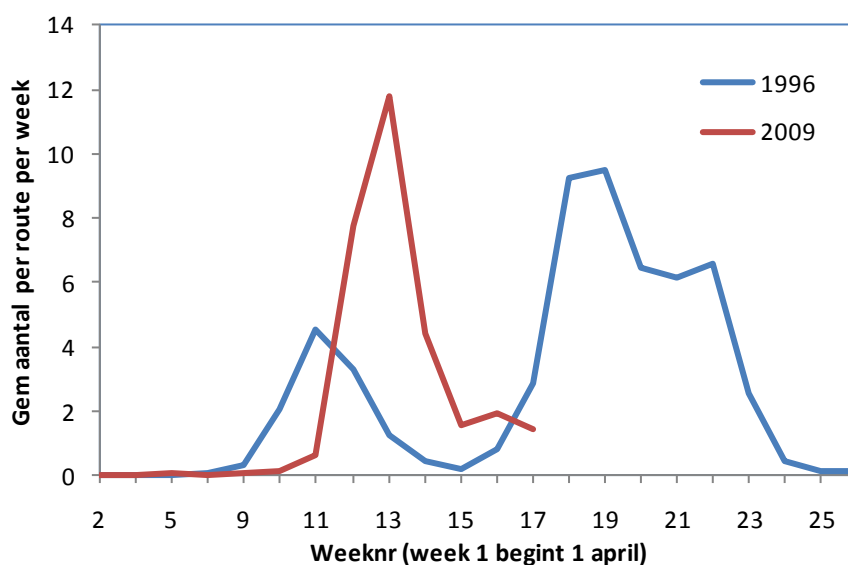
Junidip voorbij

Met uw tellingen kunnen we de ontwikkeling van het aantal vlinders goed volgen. Zo ook de beruchte junidip: dat moment in juni dat u soms telt zonder een vlinder te zien. Dan is het even doorbijten tot het juli wordt, en weer vlinders komen. Een korte beschrijving van de junidip dit jaar (en het effect van de distelvlinder invasie daarop) vindt u onder deze link: <http://www.vlinderstichting.nl/index.asp?Nieuwsid=833>.

Distelvlinders

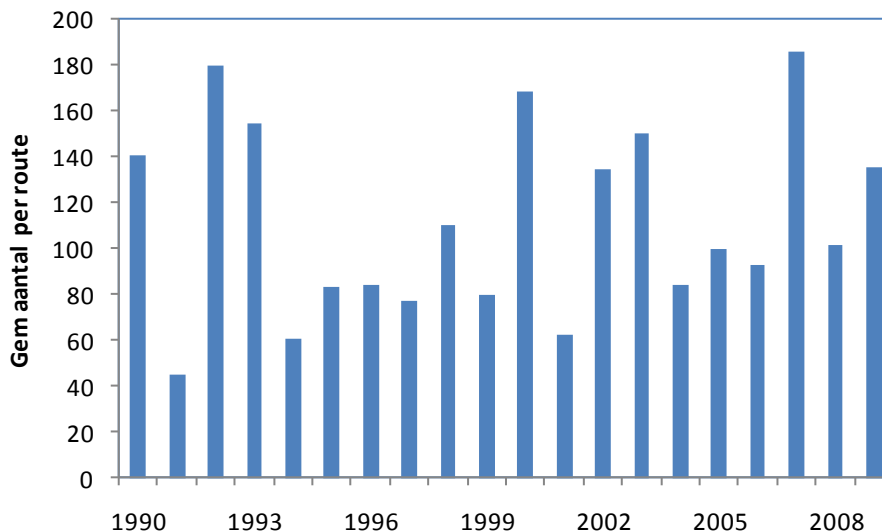
Hieronder een bijgewerkte vergelijking van de invasie van de distelvlinder in 1996 (de grootste in ons meetnet tot nu toe) en die van 2009. De grafiek laat zien dat de invasie van dit jaar later en groter was. Dat belooft dus heel wat voor de komende weken. Er zijn volop rupsen gevonden en inmiddels kun je de eerste mooie verse nakomelingen al bewonderen (en tellen natuurlijk). Maar de echte piek verwachten we pas over een week of drie à vier. Zet u schrap voor veel telwerk de komende weken!

De eerste drie maanden

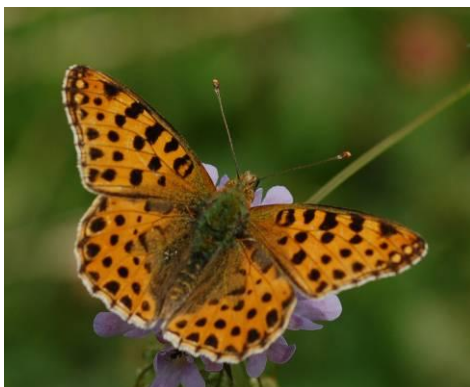
Inmiddels zit de helft van de tellingen erop. Zo kunnen we eens kijken naar het gemiddeld aantal vlinders per route in de eerste drie maanden van het meetnet per jaar. Als u deze grafiek vergelijkt met de figuur 9 (zie bijvoorbeeld http://www.vlinderstichting.nl/pdf/Jaarverslag_meetnetten_2008.pdf) die u ieder jaar in het jaarverslag vindt, dan vallen een paar dingen op:

- Natuurlijk ligt het gemiddelde aantal vlinders nog laag. Zoals u kunt zien in de figuur met het gemiddelde aantal vlinders per week in het verhaal over de junidip (<http://www.vlinderstichting.nl/index.asp?Nieuwsid=833>), komt het grootste deel van de het aantal vlinders in juli en augustus.
- Blijkbaar zeggen de aantallen in het voorjaar niet zoveel over het hele seizoen. Goede vlinderjaren (als 1995) hadden helemaal niet zoveel vlinders in het voorjaar. Eigenlijk lijkt het aantal vlinders in het voorjaar zelfs langzaam toe te nemen, al zitten er in de jaren negentig ook een paar toppers. Dat is dus echt anders dan de trend over het totaal aantal vlinders per jaar (zoals figuur 9 in de jaarverslagen).
- 1991 was een echt rampjaar. Kou en regen overheersten dat seizoen. En dus waren er ook heel weinig vlinders dat voorjaar. Je zou het bijna vergeten dat het toen ook wel eens bar en boos was met de vlinders.
- En 2008 had dus een heel behoorlijk voorjaar, met meer vlinders dan vorige jaar. Maar het warme en zonnige voorjaar van 2007 leverde de meeste voorjaarsvlinders op!

Wat de tellingen je zeggen over een plek

Natuurlijk zijn de bewoners van Terschelling bevoorrecht met hun mooie eiland met veel vlinders. Tellingen van parelmoervlinders doet Piet Zumkehr, een van de tellers aldaar, alvast wat filosoferen over de oorzaken achter de trends. Een korte samenvatting:

“Het lijkt er op dat het inderdaad een erg goed parelmoervlinderjaar gaat worden. Ik heb vandaag de routes weer gelopen en ook hier grote parels, en veel duinparels en kleine parels (en ook al een eerste heivlinder). Ik heb van alle soorten op alle routes inmiddels al meer exemplaren dan in heel 2008, en veel meer dan in het slechte jaar 2007.

In de routes is duidelijk sprake van verplaatsing van de populaties. Dit is het gevolg van de sterke toename van de konijnenstand de afgelopen twee jaar. Duingedeelten die voorheen enigszins vergrast en verruigd waren, zijn momenteel weer helemaal open gegraasd, en soms zelfs gemillimeterd. Het duinviooltje is duidelijk toegenomen. Onder dergelijke omstandigheden is er sprake van

een toename van de kleine parelmoervlinder, en daar zijn nu de resultaten van te zien. De zilveren maan ben ik veel minder tegen gekomen dan voorheen, hier is de kleine parelmoervlinder momenteel heer en meester. De zilveren maan heb ik dit voorjaar echter vooral gezien langs de randen van duindoornstruwelen en in meer vergraste delen van de routes. De zilveren maan geeft daarmee aan niet van al te open gegraasde duinen te houden. De soort heeft kennelijk meer dekking nodig dan de kleine parelmoervlinder. Een en ander verklaart ook waarom de zilveren maan in de afgelopen twintig jaar bij een zeer slechte konijnenstand en veel vergrassing en struweelvorming op Terschelling is uitgegroeid van een soort met enkele kleine deelpopulaties tot de meest verbreid voorkomende parelmoervlindersoort op het eiland, terwijl omgekeerd juist de kleine parelmoervlinder sterk is teruggedrongen. Onder de huidige omstandigheden breidt de kleine parelmoervlinder zich weer uit, en krimpt het areaal van de zilveren maan weer in.”

Ook uw verhaal kan hierin

Wie weet heeft u zelf ook dit soort ervaringen en wilt u die wel delen met andere tellers. Mail ons uw verhaal en wie weet staat hij er de volgende keer in.

Hoe vaak moet ik tellen?

In het Landelijk Meetnet Vlinders proberen we in principe eens per week te tellen. Natuurlijk lukt dat niet altijd, en de meeste routes worden dan ook tussen de 15 en 20 keer per jaar geteld (er zijn 26 weken tussen 1 april en 30 september).

Tot voor enkele jaren konden we ook maar één telling per week verwerken. Maar inmiddels is dat veranderd. U kunt wat ons betreft iedere dag tellen en uw tellingen invoeren. Al die tellingen doen ook mee in de indexberekeningen. Als het dus een paar dagen mooi weer is en u heeft de tijd, hoeft u zich wat dat betreft niet in te houden. Maar ook met een telling per week blijven we heel blij!

Contact

Mocht u contact met ons willen dan kunt u ons altijd bellen of e-mailen.

Landelijk Meetnet Vlinders
Chris van Swaay
Mathilde Groenendijk
Tel.: 0317 467346
meetnetten@vlinderstichting.nl